

LEERPLAN DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

Fotografie

Specifiek gedeelte

Dubbele finaliteit

Graad: derde graad

Leerjaar: eerste en tweede leerjaar

Leerplannummer: voorlopige versie dd. 30/06/2023

Nummer inspectie:

DISCLAIMER: De eindtermen (alsook de decretale nummers) opgenomen in dit leerplan zijn onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement.

Inhoudstafel

Visie	3
Doelgroep en beginsituatie	4
Leerplandoelen	5
01.01 Generieke doorstroomcompetenties	5
04.01 Artistieke expressie	6
04.02 Kunstbeschuwing	10
11.25 Toegepaste fysica: toegepaste optica	12
BK-doelen	13
Minimale materiële vereisten	23
Vakkenkoppeling	24

Ontwerp

Visie

Ontwerp

Doelgroep en beginsituatie

Ontwerp

Leerplandoelen

01.01 Generieke doorstroomcompetenties

WD3_01.01.01	01.01.01
De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met inhouden van minstens 1 wetenschapsdomein verbonden aan de studierichting.	
Beheersingsniveau	
creëren	
WD3_01.01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen kiezen een onderzoeksmethode in functie van een gegeven of zelfgekozen onderzoeksvraag.	
<ul style="list-style-type: none">• onderzoekbaarheidscriteria	
WD3_01.01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen verzamelen data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.	
<ul style="list-style-type: none">• betrouwbaarheidscriteria	
WD3_01.01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen verwerken data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.	
WD3_01.01.01.04	Subdoel 4
De leerlingen synthetiseren de onderzoeksresultaten en formuleren een antwoord op de onderzoeksvraag.	
WD3_01.01.01.05	Subdoel 5
De leerlingen rapporteren over de onderzoeksactiviteiten en -resultaten.	
<ul style="list-style-type: none">• mondelinge of schriftelijke rapportage	

WD3_01.01.02
De leerlingen refereren correct aan gebruikte bronnen volgens een wetenschappelijk referentiesysteem.
<ul style="list-style-type: none">• relevant wetenschappelijk referentiesysteem• bronvermelding

Beheersingsniveau
toepassen

04.01 Artistieke expressie

WD3_04.01.01	04.01.01
De leerlingen doorlopen een artistiek proces in functie van een creatie. ¹	
Beheersingsniveau	
creëren	
WD3_04.01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen werkwijzen toe om ideeën te genereren, inspiratie op te doen en/of context te onderzoeken in functie van een creatie.	
<ul style="list-style-type: none">• diverse media, inspiratiebronnen en -kanalen• genres, vorm-, stijl, en uitdrukkingskenmerken van kunststromingen en kunstenaars eigen aan de gekozen kunstdiscipline• onderzoeksmethoden binnen de beeldende kunsten of de specifieke kunstvorm• methodes en tools om ideeën te genereren• verbeeldingskracht en creatieve denktechnieken	
WD3_04.01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen exploreren en experimenteren met (een variatie van) artistieke bouwstenen, technieken en materialen van de gekozen kunstdiscipline in functie van een (voor)ontwerp, een creatie, product of van het te bereiken effect.	
<ul style="list-style-type: none">• kunstvormspecifieke bouwstenen, 2D en/of 3D-technieken, beeldende en audiovisuele materialen en digitale tools• samenhang en relaties tussen bouwstenen, technieken en materialen• inhoud: onderwerp en bedoeling	
WD3_04.01.01.03	Subdoel 3

¹ De specifieke eindterm wordt gerealiseerd in de context van de betrokken studierichting.

De leerlingen passen gedreven specifieke artistieke bouwstenen, technieken en (digitale) materialen toe in functie van een ontwerp en een artistieke creatie.

WD3_04.01.01.04

Subdoel 4

De leerlingen presenteren artistieke creaties in tijd en ruimte.

- presentatietechnieken en -methodes eigen aan de kunsten
- koppeling doel presentatie aan vormgeving

WD3_04.01.02

04.01.02

De leerlingen creëren persoonlijk artistiek werk vanuit een artistieke taal met behulp van specifieke bouwstenen, technieken en materialen.²

Beheersingsniveau

creëren

WD3_04.01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen vertrouwen op hun expressiemogelijkheden en ontwikkelen eigen artistieke concepten en/of thema's.

WD3_04.01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen ontwikkelen de artistieke eigenheid door het exploreren van de eigen intenties en expressie.

- koppeling van intentie aan vormgeving

WD3_04.01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen maken persoonlijke keuzes vanuit de in te zetten vormgevingsmiddelen, technieken en materialen eigen aan het medium.

- aspecten zoals auteursrechten, portretrecht, privacy-rechten

WD3_04.01.03

² De specifieke eindterm wordt gerealiseerd in de context van de betrokken studierichting.

04.01.03	
De leerlingen zetten hun artistieke deskundigheid in voor een gemeenschappelijk project.	
Beheersingsniveau	
creëren	
WD3_04.01.03.01	Subdoel 1
De leerlingen ontwikkelen methodes om de eigen deskundigheid en artistieke talenten en die van anderen af te stemmen op een gemeenschappelijk project of doel.	
<ul style="list-style-type: none">• werkplanning• werkmethodes voor groepswork	
WD3_04.01.03.02	Subdoel 2
De leerlingen delen ervaringen, ideeën en suggesties met de anderen in functie van het gemeenschappelijk project.	

WD3_04.01.04	04.01.04
De leerlingen gaan in dialoog over elkaars artistiek proces, werk en presentatie aan de hand van afgesproken criteria.	
Beheersingsniveau	
creëren	
WD3_04.01.04.01	Subdoel 1
De leerlingen hanteren methodes om over hun artistiek (werk)proces en hun creatie te reflecteren en bij te sturen in functie van intentie en beoogd effect.	
<ul style="list-style-type: none">• methodes om feedback te verwerken in eigen creaties	
WD3_04.01.04.02	Subdoel 2

De leerlingen beargumenteren keuzes in hun artistiek proces, hun creatie en presentatie in dialoog met anderen.

- analysemethodes voor artistiek/technisch werk en proces
- methodes om in dialoog te gaan
- correcte hantering van vakterminologie inherent aan de kunsten

WD3_04.01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen reflecteren aan de hand van criteria over elkaars artistiek product, proces en presentatie.

- reflectievaardigheden
- koppeling van intentie aan vormgeving
- elementaire artistieke vaktaal

Ontwerp

04.02 Kunstbeschouwing

WD3_04.02.01	04.02.01
De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en westerse en niet-westerse samenlevingen om een kunsthistorisch referentiekader op te bouwen.	
Beheersingsniveau	
analyseren	
WD3_04.02.01.01	Subdoel 1
De leerlingen beschrijven de aard en voorkomen van kunstuitingen uit diverse artistieke disciplines en contexten.	
<ul style="list-style-type: none">• genres, uitdrukkingswijzen, stijlen en stromingen• bouwstenen, technieken en materialen van kunstuitingen• vorm- en inhoudskenmerken van kunstuitingen• perceptiemethoden uit de kunstbeschouwing	
WD3_04.02.01.02	Subdoel 2
De leerlingen analyseren methodisch de interactie tussen vorm, inhoud, functie en context van kunstuitingen.	
<ul style="list-style-type: none">• aangereikte kunstbeschouwings- en analysemethoden• kenmerkende kunsthistorische elementen• interactie tussen kunstuitingen en -stromingen en de maatschappelijke, historische, filosofische en geografische context	
WD3_04.02.01.03	Subdoel 3
De leerlingen geven een onderbouwde mening over de betekenis en functie van kunst(uitingen).	
<ul style="list-style-type: none">• opvattingen over (wat) kunst en cultuur (is)• betekenis en functie van kunst(uitingen)	
WD3_04.02.01.04	Subdoel 4
De leerlingen bouwen een kunsthistorisch referentiekader op.	
<ul style="list-style-type: none">• benamingen van kunstuitingen, kunststromingen en periodes• kunstuitingen van westerse en niet-westerse samenlevingen	

- technieken om kunstuitingen te situeren in een kunsthistorische context

WD3_04.02.02

04.02.02

De leerlingen reflecteren vanuit meerdere perspectieven over de betekenis van kunst en kunstuitingen in diverse contexten.

Beheersingsniveau

evalueren

WD3_04.02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen drukken op diverse manieren uit wat kunst en kunstuitingen voor hen betekent.

- strategieën om over de betekenisgeving van kunst en kunstuitingen te reflecteren
- multiperspectiviteit
- diverse contexten
- esthetische, ethische en representatieve opvattingen

WD3_04.02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen gaan in dialoog over kunst en kunstuitingen.

- uitdrukkingswijzen en beargumenteermethodes voor het expliciteren van een eigen visie, voorkeuren en inzichten
- opvattingen over een of meerdere kenmerkende kunsthistorische elementen

11.25 Toegepaste fysica: toegepaste optica

WD3_11.25.01	11.25.01
De leerlingen verklaren de fenomenen breking, weerkaatsing en schaduwvorming bij zichtbaar licht met behulp van geometrische optica. <ul style="list-style-type: none">• beeldvorming bij lezen	
Beheersingsniveau	
begrijpen	

Ontwerp

BK-doelen

BK3_01.01	1
De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK3_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK3_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.	
BK3_01.02	2
De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.02.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.	
BK3_01.02.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.	

BK3_01.02.03	Subdoel 3
De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.	
BK3_01.03	3
De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.03.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.	
BK3_01.03.02	Subdoel 2
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.	
BK3_01.04	4
De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.04.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.	
BK3_01.04.02	Subdoel 2
De leerlingen passen procedures met betrekking tot ergonomisch handelen toe.	

BK3_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK3_02.01

11

De leerlingen illustreren trends, stijlen en ontwikkelingen binnen het domein van **de fotografie**.

Beheersingsniveau

begrijpen

BK3_02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen illustreren (technologische) ontwikkelingen/evoluties, trends, genres, stijlen, vernieuwingen binnen de fotografie en aanverwante media.

- fotografisch concept
- impact trendgevoeligheden, genres en sferen in vormgevingsuitkomsten op inhoud, functie, vorm, beeld, concept, stijl, licht en kleur, locatie en techniek
- ontwikkelingen in relatie tot de eigen werkzaamheden op het vlak van fotografie
- technische en digitale ontwikkelingen binnen de fotografie
- relevante informatiebronnen en -kanalen

BK3_02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen beschrijven de fotografie in relatie tot de maatschappij en de (eigen) leefomgeving, culturele en artistieke tendensen in tijd en ruimte.

- grote maatschappelijke en artistieke tendensen

BK3_02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen leggen verbanden tussen het waarneembare en de specifieke parameters van het medium fotografie.

- basiskennis beeld, communicatie en visualisatie
- principes en elementen van het esthetisch concept binnen het domein van de beeldende kunsten
- werkwijzen voor raadpleging van relevante (digitale) informatiebronnen en -kanalen

BK3_02.02

6

De leerlingen plannen en bereiden de eigen werkzaamheden voor.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.02.01	Subdoel 1
De leerlingen hanteren een efficiënte werkmethode bij het plannen, timen, (technisch) voorbereiden en doorlopen van de verschillende stappen voor de uitvoer van de werkzaamheden/activiteit of een afgebakende opname-opdracht. <ul style="list-style-type: none">• stappen van een werkplan of draaiboek voor opnames• analyse van de opdracht, vereisten/beperkingen, format, doelgroep en beeldvorming• gerichte denk- en werkmethodes voor observatie, waarneming, onderzoek, beeldweergave en uitvoer, presentatie• procedés in het tot stand komen van een fotografisch beeld• technische workflow in functie van opname	
BK3_02.02.02	Subdoel 2
De leerlingen treffen technische voorbereidingen en stemmen daarbij basismaterialen, opnameapparatuur en toebehoren af in functie van de uit te voeren opdracht of activiteit. <ul style="list-style-type: none">• werkplannen en/of werkfiches• doel en werking van de (verschillende types) camera (en onderdelen/instellingen)• product- en materialenkennis (als verzamelnaam) in relatie tot de omstandigheden van de opdracht• compositiestudie en lichtmeting in functie van de opname	
BK3_02.02.03	Subdoel 3
De leerlingen richten de werkplek/opnameplek in. <ul style="list-style-type: none">• criteria locatiebepaling, materiaal, materieel, producten in toepassing van de opdracht• criteria voor locatie-licht-omstandigheden-voorzieningen en de in te zetten passende middelen• afspraken werkplek/atelier	

BK3_02.03	
De leerlingen onderhouden materiaal en materieel. <ul style="list-style-type: none">• bouw en werking kleinbeeldcamera en andere fotografische materialen• onderhouds-, garantie- en veiligheidsrichtlijnen van apparatuur• richtlijnen voor eenvoudig onderhoud en -reiniging fotografisch materieel, accessoires en werkplek• controlehandelingen werkingstoestand apparatuur	

<ul style="list-style-type: none">• opbergprocedures en geldende afspraken voor bescherming van fotografisch materiaal
Beheersingsniveau
toepassen

BK3_02.04	12
De leerlingen realiseren creatieve, esthetisch, inhoudelijk- en technisch kwalitatieve beelden met aandacht voor: locatiebepaling, compositie, studiowerk.	
Beheersingsniveau	
Creëren	
BK3_02.04.01	Subdoel 1
De leerlingen maken kwalitatieve fotografische beelden/foto's met aandacht voor locatiebepaling, compositie en studiowerk. <ul style="list-style-type: none">• kwaliteitscriteria voor fotografische beelden• workflow in functie van de opname• artistiek proces	
BK3_02.04.02	Subdoel 2
De leerlingen passen technieken en materialen eigen aan het fotografisch proces toe bij analoge of digitale beeldvorming. <ul style="list-style-type: none">• eigenschappen opnamematerialen en technische handelingen bij beeldopname• cameratechnieken in functie van onderwerp, omgeving, ruimte, tijd en beoogde resultaat• inzichten in (werking van) licht, lichtmeting, licht- en weersomstandigheden bij buitenopnames en verlichtingsapparatuur (studiowerk)• basiskennis opstelling van een setting, camerastandpunt, mogelijke achtergronden (studio-opnames) en compositie in functie van de opname	
BK3_02.04.03	Subdoel 3
De leerlingen gebruiken esthetische codes en concepten, beeldvormingselementen en correcte technische handelingen. <ul style="list-style-type: none">• eigen creatieve stijl en vakdeskundigheid• deontologie en beroepsethiek in functie van de uit te voeren opdrachten	

BK3_02.05

13

De leerlingen realiseren korte video-opnames op basis van een afgebakende opdracht.

- basiskennis video-instellingen van een camera
- soorten bewegingen van de cameravoering
- instellingen van scherpte, diafragma, formaten, ISO en sluitertijd voor de videotoepping van de camera
- draaiboek

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.06

5

De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces.

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.07

7

De leerlingen kiezen en gebruiken diverse materialen, technieken en methodes.

- opnamemateriaal, cameratypes en materieel specifiek voor het domein fotografie bij analoge en digitale beeldvorming
- technieken en methodes specifiek voor het domein fotografie in relatie tot de aard van de opdracht
- technische handelingen en begrippen diafragma, sluitertijd en lichtgevoeligheid
- fotocamera-instellingen en bedieningsmethodes
- methodes en hulpmiddelen voor (gerichte) waarneming en weergavetechnieken,
- bouwstenen en beeldende elementen/middelen uit de beeldende kunst
- presentatietechnieken

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.07

8	
De leerlingen passen beeldbewerking toe.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.07.01	Subdoel 1
De leerlingen bewerken digitale afbeeldingen met behulp van specifieke besturingssystemen, fotobewerkingsprogramma's en opslagmedia <ul style="list-style-type: none">• standaardfuncties en -toepassingen van courante randapparatuur en softwareprogramma's voor het bewerken van het opnamemateriaal• intellectueel eigendomsrecht	
BK3_02.07.02	Subdoel 2
De leerlingen gebruiken diverse beeldbewerkings- en verwerkingstechnieken. <ul style="list-style-type: none">• domein specifieke fotobewerkingssoftware• lay-out van bijschriften en titels	
BK3_02.07.03	Subdoel 3
De leerlingen passen beeldtechnieken en kleurbeheer toe bij het bewerken/bijwerken van (aspecten van) afbeeldingen en beeldmateriaal. <ul style="list-style-type: none">• kwaliteitsnormen in functie van de beoordeling van het beoogde beeldmateriaal• technieken voor het retoucheren, aanpassen en verbeteren van beelden• Colour Management in functie van de output voor projectie/beeldschermtoepassingen en digitale print	

9	
De leerlingen passen databeheer toe op het zelfgenomen en aangeleverde beeldmateriaal.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.08.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe bij het vastleggen, invoeren, archiveren en beheren van analoge en digitaal beeldmateriaal.	

- verschillende bestandsformaten voor het opslaan van foto's
- codes bij conversie van bestanden en bestandsformaten
- metadata, foto eigenschappen, privacy, copyright
- eenvoudig standaard workflow pakket

BK3_02.08.02

Subdoel 2

De leerlingen gebruiken een platform voor dataopslag, -beheer en datakwaliteit.

- richtlijnen bij het beheren en gebruiken van data

BK3_02.09

De leerlingen realiseren de output voor projectie/beeldschermtoepassingen en digitale print.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.09.01

Subdoel 1

De leerlingen passen aangereikte methodes toe om foto's af te drukken, printen, in te lijsten of digitaal aan te leveren.

- standaardfuncties en -toepassingen
- kleur en kleurbeheersystemen
- beeldbewerkingstechnieken voor output

BK3_02.09.02

Subdoel 2

De leerlingen zetten een eenvoudig proces op voor een optimale en efficiënte beeldprojectie.

- toepassingen en materialen voor beeldprojectie
- codes voor beeldkwaliteit en benadering van kleur, vorm en beleving op zowel beeldscherm als projectie/print

BK3_02.10

10

De leerlingen gebruiken domeinspecifieke software.

- beschikbare besturingssystemen voor de fotografie
- softwareprogramma's voor beeldbewerking
- domein specifieke softwareprogramma's voor output

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.11

14

De leerlingen presenteren artistieke fotografisch werk in verschillende formats.

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.11.01

Subdoel 1

De leerlingen passen presentatiemethodes en -technieken toe om (eigen) artistiek-fotografische creaties te presenteren in tijd en ruimte.

- principes (grafische) vormgeving
- strategieën en technieken voor presenteren, decoreren, vormgeven en/of etaleren van producten en toepassingen
- diverse kanalen om met het werk naar buiten te treden
- presentatievormen en formats, presentatiestijlen, presentatieaspecten en compositie
- technieken, courante webapplicaties en software voor virtuele presentatie

BK3_02.11.02

Subdoel 2

De leerlingen selecteren beelden uit het eigen werk op basis van inhoudelijke, technische en esthetische kwaliteit.

BK3_02.12

15

De leerlingen stellen een portfolio samen van eigen fotografisch materiaal.

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.12.01

Subdoel 1

De leerlingen stellen een (digitale) portfolio van fotografisch materiaal samen volgens eigen stijl en volgens de principes van samenstelling en presentatie en houden deze up to date.

- soorten portfolio's

- verschillende communicatiemiddelen, sociale media en andere kanalen
- schriftelijke en mondelinge communicatietechnieken

BK3_02.12.02

Subdoel 2

De leerlingen selecteren foto's en beelden op basis van inhoudelijke, vormelijke, esthetische en technische kwaliteiten of persoonlijk werk (product) en/of proces.

Ontwerp

Minimale materiële vereisten

De minimale materiële vereisten voor deze studierichting zijn [via deze link](#) te raadplegen.

Ontwerp

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling voor deze studierichting is [via deze link](#) te raadplegen.

Ontwerp